

De Duinen van Terschelling. In het Tijdschrift van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap, aflevering 5, 1932 geeft J. W. van Dieren een belangrijke studie over de Ontwikkeling van het Duinlandschap van Terschelling. Van Dieren is niet alleen een goed bioloog, maar ook een vlijtige en scherpzinnige geschiedvorschier. Hij heeft van kindsbeen af op Terschelling gespeeld en gewerkt, vertrouwelijken omgang gehad met de bevolking, bovendien beheerscht hij een uitgebreide litteratuur en daardoor is deze studie een stuk werk van zeer groote beteekenis geworden, waar wij nog dikwijls op zullen terugkomen.

Van Dieren leert ons nogmaals duidelijk beseffen, dat het duinlandschap met zijn flora en fauna onderhevig is aan snelle veranderingen, uiterst gevoelig voor allerlei invloed. Sedert eeuwen en eeuwen is de mensch er opgetreden als storende en belemmerende factor, het sterkst wel in den jongsten tijd, maar vroeger toch ook al heel erg. Hij waardeert het, dat het Staatsboschbeheer thans beschermend optreedt, maar zou die bescherming versterkt en uitgebreid willen zien en nog beter wetenschappelijk in verband met den aard van het landschap. Ook keurt hij het af, dat de Waterstaat in den laatsten tijd de vorming van nieuwe duinen kunstmatig tracht te bespoedigen en betwijfelt het of deze „kroonpolders” op den duur wel werkelijk een aanwinst zullen blijken te zijn.

T.

Het Wapen van Terschelling. In het Maandblad van het Genealogisch Heraldisch Genootschap „de Nederlandsche Leeuw” toont J. W. van Dieren uitvoerig aan dat het wapen van Terschelling in de vorige eeuw droevig is verbasterd. Wij halen uit die studie het volgende aan:

„Tot $\pm$ 1785 was het wapen nog zuiver overgeleverd en stelde voor een rooden leeuw, een blauwen draak met gouden kop en manen, staande tegen een groenen boom op grasgrond, alles op zilver veld. Dit wapen kwam zeker reeds in de vijftiende eeuw voor. Merkwaardig is het voorkomen van goud en zilver. Het hedendaagsche officieele gemeentewapen is met zijn onoorspronkelijke kleuren, zijn dwaze zeemonster en tot hond gemaakten, aanvankelijk rooden (Hollandschen) leeuw, wien bovendien nog de nek is omgedraaid, wel zeer van het oorspronkelijke afgedwaald. Alleen de poovere aanduiding van enkele manen is de laatste rest van hetgeen eens een leeuw was en nu in den volksmond algemeen de „rat” wordt genoemd”.

Het is wel goed, dat wij dit weten. Ik heb op Terschelling wel eens iemand ontmoet, die voor dit gemishandelde wapen in extase stond en het noemde een fraai voorbeeld van naïeve primitieve kunst uit lang vervlogen eeuwen.

T.

Een merkwaardig verschijnsel? Het zal op een der eerste warme Augustusavonden geweest zijn, dat zich op een klein pad aan den boschrand het volgende merkwaardige tooneeltje voor onze verbaasde oogen afspeelde. Een drietal ons onbekende fraai uitzierende kevers met oranje-gele dwarse banden op de dekschilden, interesseerenden zich klaarblijkelijk zeer voor een aan den rand van het pad gelegen half uitgedroogd kikkercadaver. Noch m'n metgezel, noch ik kenden die dieren, maar we vermoedden reeds dadelijk, met aaskevers te doen te hebben en hurkten neer, om hun werk gade te slaan. Daarbij bleek al gauw, dat de ietwat gestoorde, maar toch niet weglappende dieren niet alleen waren met den buit. Over de kikkermummie en daar rondom krioelde het van ongeveer één millimeter groote bruingele druktemakers, die men dan als niet-bioloog al gauw met den gemoedelijken naam „vlooiën” betitelt. Intusschen zou dit illustere azende gezelschap ons verder niet geïmponeerd hebben, ware het niet, dat zich plotseling iets bijzonders voordeed. Mijn metgezel was de kevers met een strootje gaan plagen, waarop twee daarvan al spoedig in den grasrand verdwenen en ook nummer drie al spoedig volgde. Maar zie: een der dieren komt terug, wandelt in allerijl over het cadaver, legt zich te midden der kleine „vlooiën” op den rug en maakt dan een helder snerpand geluid, eenigszins te vergelijken met dat van een sprinkhaan of krekel en . . . alsof het een militair gedisciplineerde bende ware, rukt alles wat daar krioelt, gecentraliseerd op naar den roependen kever, en in een oogwenk is diens glimmende donkere buik in een lichtgele getransformeerd, doordien het heele leger daarop mannetje aan mannetje heeft plaats genomen. Het dier wentelt zich direct om en wandelt met den dierbaren last weg . . . in allerijl.

We waren zeer verrast en hebben thuis gezocht naar de menschen en de boeken, die ons over de — moederlijke? — zorgen van de aaskevers in zouden lichten. Maar na lang en vergeefs zoeken in de boekjes van Heimans en Thijssse, het keverboek van de Koning en andere werken, vind ik daar in Natuurgenot van Uildriks en Bruinsma iets over een kevermijt, *Gamasus coleoptratorum*, die een veelvuldig begeleider van den Doodgraver schijnt te zijn. Het staat nu uit de beschrijving wel vast, dat we hier met dien mijt te doen hebben gehad, maar de vraag blijft open, of *Necrophorus vespillo* en andere keversoorten zooveel belang hebben bij deze gasten, dat hier gesproken mag worden van symbiose. Het waargenomen phenomeen schijnt dit te bevestigen. Weten Redactie of lezers hieromtrent wellicht meer te vertellen?

Plasmolen.

ALBERT DAAN, Arts.

Zou niet de meest waarschijnlijke verklaring zijn, dat de terugkeerende doodgraver per

ongeluk op z'n rug térechtgekomen is en bij z'n spartelen en zoemen om op te komen de mijten gelegenheid gekregen hebben zich weer op z'n lichaam te hechten? J. Hs.

GEVRAAGD:

Het Karnemelkzeep-album: Het Leven der Zee, desgewenscht in ruil voor Verkade's album Texel. Brieven met prijsopgaaf aan L. W. KRAMER, Vivienstr. 61, den Haag.

I ex. Verkade's Album: „Mijn aquarium”.

P. DE GRAAF, Nieuwkoop.

R. v. Wettstein „Lehrbuch der systematischen Botanik”. Prijsopgave bij K. F. VAAS, Sleedoornstraat 88, Den Haag.

Microscop, vergrooting $\pm 300 \times$. Prijs ongeveer f 30.—. Brieven aan J. A. NIEMEIJER Steynstraat 1, Arnhem.

Tijdschrift der Nederl. Dierk. Vereen. Alle dln. (ook losse). Aanbieding met opgave staat en prijs aan C. ROELEVELD, Noordzijde 138, Polsbroek.

AANGEBODEN:

Nederlandsch Kruidkundig Archief 1921, '23, '24, '25 à f 1.— per deel; Recueil des Travaux Botaniques Neerlandais Dl. 19, 20, 22, 25, 26, 27, 28 à f 2.50 per deel, id. Dl. 21 Lief 3 en 4 f 1.—; Heimans en Thijssse, In het Vondelpark f 1.— geb.; H. Heukels Plantenatlas '25 geb. f 1.50; C. Zimmer Anleit. z. beob. d. Vögelwelt, 2e dr. geb. f 0.50; Francé, Das Leben der Pflanze. Bd. 8 „Die Pfl. und der Mensch, geb. f 4.—; Wagner, Geschichte des Lamarckismus f 1.—; Meded. d. Nederl. Mycol. Vereen. No. 9 f 0.75, No. 10 t/m 15 à f 0.40 stuk No. 16/17 f 1.—. Bürker, Die Lebensvorgänge d. Menschlichen Körpers 1e dl. f 0.50; Mevr. Geerts Ronner, Vacantie in de Bergen f 1.—; E. Kayser, Abriss der allg. u. strateg. Geologie '25 f 8.—, geb.; Buchwald, Kristaloptik f 0.50 geb.; Douin Nouvelle flore des Mousses et Hepatiques f 1.25; Specht Naumann, Die Vögel Europa's, Bd. I, Lief 3 en 4 à f 0.50 p. stuk.

Porto voor koper(s). Antwoord binnen 5 dgn. anders verkocht. C. ROELEVELD, Noordzijde 138, Polsbroek.

Boerlage, Flora van Indië 703 en 322 blz. tezamen voor f 4.—; Verkade's album Texel en Aquarium en terr. à f 2.50; Specht, Vögel Europa's 1 en 2. Ellis, Spinnenland; Eckstein, Schmetterlinge 1—4; Müller, Bau menschl. Körper 1 en 2; Bölsche, Stammbaum Tiere und Abstamm. Menschen; Bernink, Paddestoelen; Tepe, Jacht met Camera, 50 cent per deel of boek, alle 12 voor f 5.—; Van Eden, Onkruid, 2 dl. geb. f 1.—; Cool en van der Lek, Paddestoelen, geb. f 1.—; Garjeanne, Mosflora, geb. f 1.—; Fraaie zwerfsteenen-coll. 50 stuks voor f 10.—.

Binnen 8 dagen geen antw. dan verkocht. Adres: P. VAN DER LIJN, Utrechtscheweg 261, Amersfoort.

Bengt Berg, Met de Trekvogels naar Afrika, geb. f 2.50; J. B. Bernink, Eerst weten, dan eten, inleiding tot de studie der paddestoelen, geb. f 1.—; K. Boedijn, Het Vogelalbum f 2.50; Dr. S. Broekhuysen, Het Paddestoelenboekje, geb. f 1.—; Dr. Vitus Bruinsma, Eetbare en giftige Paddestoelen, geb. f 1.—; Dr. Otto Gessner, Die Gift- und Arzneipflanzen Mitteleuropas, geb. f 3.90; E. Gramberg, Pilze der Heimat, 2 Bnde, geb. f 5.—; F. Kallenbach, Pilze Mitteleuropas, Die Röhrlinge, kompl. f 12.—; A. J. van Laren, Castussen f 2.75; id., Kamerplanten f 2.75; Hermann Löns, Heidevolk, geb. f 1.45; id., De eenzame ven f 1.45; Dr. J. Mackü, Praktischer Pilzsammler, geb. f 1.50; Zeitschrift für Pilzkunde, vanaf 1929, geb. per jaarg. f 3.—; Portielje, Zeewateraquarium en terrarium f 2.75; Dr. Jac. P. Thijssse, Bonte wei, Naardermeer, Bosch en heide, Texel, Paddestoelen, kompl., p. st. f 2.75; D. J. v. d. Ven, Het wonderbare leven der Paddestoelen, geb. f 1.—; Jacob E. Lange, Studies in the Agarics of Danmark, Bnd. IV, V, VI etc.; voor meest biedende.

Voorts voor de meestbiedende: Bresadola, Iconographia Mycologica, alle tot heden verschenen aflev.; Rea, British Basidiomycetes; Crawshay, The spore ornamentation of the Russula's; Bourdot et Galzin, Hyménomycetes de France.

Alles zoo goed als nieuw. Porto voor koper. Binnen 6 dagen geen antwoord, dan verkocht. Bij de laatste serie ontvangt de meest biedende bericht. Betalingen op postrekening 27646, van KEES ANDRIESSE, E 342 Rijksweg, Eefde (Gld.).